

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ג' סיון תשע"ט | דף היומי בבלי: בכורות ג.

דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד סעיף ו'.

מוסר: חפץ חיים כלל י' אות א' עד אות ג'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

הבחור שקפץ מעל הגדר של הישיבה בקעלם | מתי בדיוק מקבלים את התורה? | התורם האלמוני שהכניס ס"ת לישיבת 'גאון יעקב' | האדמה רעדה, הבית התנועע כלולב, והגבאים מיהרו בבהלה לחדרו של האדמו"ר | 1652

על דא ועל הא

מנוחת הנפש של הגר"י אברמסקי הוציאה את החוקר הרוסי מכליו. "כיצד יתכן שהצעקות שלי לא משפיעות עליך?!" רבינו השיב לו באומץ לבו: "כבר שמעתי קולות חזקים יותר מהצעקות שלך"...

וגם: מתי ה'חלות' של קבלת התורה? מדוע נוהגים לרקוד בחג השבועות? ומדוע גירש הסבא מקלם בחור שדילג מעל הגדר של הישיבה? | לקט פנינים לקראת חג מתן תורה

הם לא שאלו ולא התייעצו זה עם זה לפני כן? וראוי היה שיאמר כל אחד מהם 'אעשה ואשמע' בלשון יחיד, ולא 'נעשה ונשמע' בלשון רבים?"

הרב קמינצקי המתין לתשובה מספקת, ומשלא נענה, הוציא לפתע סוכריה מכיסו ושאל את התלמידים: "האם אתם רוצים את הסוכריה?", וכולם יחד ענו ואמרו: "כן, אנחנו רוצים". הרב שציפה לתשובה זו, שאל את התלמידים: "מדוע כל אחד מכם אומר 'אנחנו רוצים' ומדבר בשמו ובשם חבריו, וכי שאלתם זה את זה והתייעצתם על כך לפני כן?... אלא מה", המשיך הרב קמינצקי ואמר, "על סוכריה לא צריך לשאול ולהתייעץ, כולם רוצים סוכריה. זה מתוק, זה טוב, וזה טעים, ואין מי שלא רוצה סוכריה, בוודאי לא ילד..."

"ובדיוק כך הם הדברים לגבי קבלת התורה. התורה לא מתוקה פחות מסוכריה ולא פחות מהשוקולד השוויצרי המתוק ביותר... ולכן לכל אחד ואחד מבני ישראל לא היה ספק שלא רק הוא אלא כולם ללא יוצא מן הכלל חושקים ומשתוקקים לקבל את התורה..."

מתי מקבלים את התורה בחג השבועות?

פעם אחת התווכחו ביניהם כמה חסידים של כ"ק מרן האדמו"ר בעל הנתיבות שלום מסלונים זי"ע, מתי הזמן של קבלת התורה ביום טוב שבועות: אחד אמר - מיד בתחילת הלילה, השני אמר - בלילה בעת שאומרים תיקון ליל שבועות, והשלישי אמר - כשקוראים בתורה בתפילת שחרית. כששמע הרבי את הוויכוח, נענה ואמר: אני אומר לכם מתי הוא זמן קבלת התורה. כשיהודי מקבל על עצמו איזו קבלה טובה - אז הוא זמן קבלת התורה... (פניני נועם שיח, שבועות).

לפתע הוציא הגר"י קמינצקי סוכריה מכיסו...

מסופר על הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל, שפעם אחת במסיבה שנערכה לכבוד נכדו שחגג בר מצוה יחד עם בני כיתתו בתלמוד תורה, שאל את התלמידים: "אינני מבין כיצד זה שהקב"ה שואל את בני ישראל האם מוכנים הם לקבל את התורה, וכולם עונים ואומרים כאחד 'נעשה ונשמע', וכי מנין ידע כל אחד מהם שגם שאר בני ישראל חוץ ממנו מעוניינים בתורה וחפצים לקבלה, הרי

בחנתונה שלך אתה רוצה שירקדו?

נהוג בהרבה בתי כנסת וישיבות לרקוד בליל שבועות אחר תפילת החג או לפני תפילת שחרית, וכן היה נהוג בישיבתו של רבי שלמה זלמן אויערבאך, ישיבת 'קול תורה'. פעם ניגש אחד התלמידים ושאל את רבינו: איך מותר לרקוד ביו"ט, הרי מבואר בשו"ע (של"ט - ג') שאין לרקוד בשבת ויו"ט? השיבו ר' שלמה זלמן במתק לשונו: "בחנתונה שלך אתה רוצה שירקדו? אף הקב"ה רוצה שירקדו ביום הנישואין שלו, שהוא יום קבלת התורה. וזוהי רקידת מצווה שמותרת בשבת ויו"ט".

"כבר שמעתי קולות חזקים יותר מהצעקות שלך"

במהלך החקירות שעבר הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל בכלא הסובייטי, הסתער פעם לעברו איש הג.פ.א.ו. בקולי קולות, אך רבינו הקשיב לצעקותיו בשלוה גמורה. מנחת הנפש שלו הוציאה את הרוסי מכליו. כיצד יתכן שגערותיו לא עושות שום רושם על האסיר?!

הסביר לו רבינו באומץ לבו, שכבר הסכין לשמוע קולות יותר רמים מאלו, ולכן אינו מתפעל מצעקותיו. השתומם החוקר: "מת? מי מהחוקרים נתן עליך בקולו יותר ממני?" וכאן באה תשובתו המפתיעה: "התכוונתי לקולות ששמעו אזונינו בהר סיני, קול ה' בכת, הקולות ההם משתיקים בקרבי כל קול אחר".

מי שמדלג מעל הגדר, מי יודע על מה עוד הוא מדלג...

מדוע כה הקפידה התורה והזהירה שבני ישראל לא יתקרבו להר סיני בזמן קבלת התורה, עד שחזרה ושנה ושילשה את האזהרות על כך יותר משאר כל הדברים? שמעתי מהמגיד הנודע רבי אהרן טויסיג שליט"א הסבר מיוחד לכך, בהקדם סיפור שאירע בישיבתו של הסבא מקלם זי"ע:

בישיבתו של הסבא מקלם היתה גדר סביב בנין הישיבה, והבחורים שהגיעו מדי יום לבנין הישיבה, היו צריכים לעשות

עיקוף קטן כדי להגיע לפתח בנין הישיבה. יום אחד, מביט הסבא מקלם מחלון ביתו, שהיה מול בנין הישיבה, ורואה את אחד הבחורים מתקרב לבנין, אך במקום לעקוף, החליט לקצר ולקפוץ מעל הגדר וכך לחסוך את העיקוף. הביט בו הסבא ושומר זאת לעצמו. למחרת שוב נשנה אותו מקרה, וביום השלישי שוב, ואז, מיד נכנס הסבא לתפילת שחרית, ולאחר התפילה הורה לבחור לקחת את חפציו ולעזוב את הישיבה. "מקומך אינו כאן!" פסק. כששמעו זאת בני הישיבה ורביה, נדהמו לשמוע על העונש החמור שנענש אותו בחור, והכל התלחשו: מי יודע איזה עוד דברים שאינם יודעים, גרמו לעונש כל כך חמור!...

כששמע זאת הסבא מקלם, נכנס אל היכל הישיבה ועלה על הבימה ופתח בקולו: "לא! אין פה עוד שום סיפורים לא ידועים, וכל מה שלוחשים אין זה אמת כלל! אלא מה כן?" המשיך הסבא ואמר: "כשראיתי את הבחור קופץ על הגדר פעם אחת, שניה, ושלישית, הבנתי שבחור זה כבר עבר הרבה איסורים!" ואז המשיך לומר את המשפט הבא: "אם בחור קפץ על גדר אבנים אחת, מי יודע כמה גדרים וסייגים בעבודת ה' הוא כבר עבר!"...

והמשיך להסביר, כשאדם עושה ועובר על משהו שיגרתו שכולם עושים מדי יום, כגון דבר זה - לעשות עיקוף קטן - והולך ומשנה ממה שכולם עושים, סימן שבעוד דברים, הרבה יותר נשגבים, הוא אינו פוחד לשנות ולעשות דין לעצמו... אם אדם עושה קיצורי דרך, מי יודע עוד כמה "קיצורים" הוא מרשה לעצמו!...

ואכן לאחר זמן מה הובררו הדברים וראו שהסבא מקלם צדק בשולחו את הבחור הזה מן הישיבה. על פי זה הסביר הרב טויסיג ואמר: מובן למה היתה כל כך ההקפדה בהר סיני שלא לעלות להר ולא לפרוץ את הגדר, כי כשהקב"ה הולך לתת את התורה והחוקים והמשפטים, הגדרים והסייגים - רצה להמחיש לפנינו עד כמה חמורה פריצת גדר גשמית. כי אם אדם משנה מהליכות עולם וסדרים רגילים, יכול הוא בקלות גם לפרוץ גדרים וסייגים של התורה הקדושה.

(מדשן ביתך, שבועות תשע"ט)

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

'תיקון', משניות או גמרא? - במה יש לעסוק בליל חג השבועות?

בלילה זה. מאידך, יש שכתבו שיעקר העיסוק בלילה זה יהא בתורה שעל פה.

ויש שכתב שאף מי שחשקה נפשו בתורה שבעל פה, יאמר תחילה את ה'תיקון', אך בחורים הלומדים בישיבה יעשו כהוראת רבותיהם.

[ביאורים ומוספים דרשו תצד, 3]

על פי הזוהר והאריז"ל יש לומר בליל חג השבועות את סדר 'תיקון ליל שבועות'; והחתם סופר נהג לאומרו יחד עם כל תלמידיו. מאידך, יש אומרים שאמירת ה'תיקון' נועדה בעיקרה עבור אלו שאינם לומדי תורה, אך הלומדים יעסקו כל אחד בענינו. ובנוגע ללימוד משניות - יש שכתבו שיש לעסוק בו לאחר לימוד תורה שבכתב; אך יש אומרים שאין זה נכון ללימוד משניות

כיצד ינהג הנעור בלילה לגבי ברכות התורה וברכות השחר?

אך לא יברך את ברכות 'אלקי נשמה', 'המעביר שינה', 'על מצות ציצית' על 'טלית קטן', וברכות התורה - שלגביהן נחלקו הפוסקים אם הוא מחויב בהן, ויצא ידי חובתו בשמיעה מאחר, (מלבד ברכת 'טלית קטן', שיוכל 'לפוטרה' בברכת ה'טלית גדול', אם הוא לובשה).

ובמקרה שישן ביום שלפני לילה זה במשך מחצית השעה ויותר - נחלקו הפוסקים אם רשאי לברך בבוקר את ברכות התורה.

[משנ"ב תצד, א; ביאורים ומוספים דרשו, 7-8; וראה שם, 6]

בזוהר הקדוש כתוב שחסידי הראשונים היו נעורים במשך כל ליל השבועות ועוסקים בתורה, וכבר נהגו כן רוב לומדי התורה. ומנהג זה הוא 'תיקון' לכך שישראל היו ישנים כל הלילה, והוצרך הקב"ה להעירם כדי לקבל התורה.

ומי שלא ישן כלל במשך הערב והלילה, יברך בבוקר את ברכת 'על נטילת ידים' לאחר עשיית צרכיו, יחד עם ברכת 'אשר יצר', וכן את שאר ברכות השחר מ'אשר נתן לשכוי בינה' עד 'הנותן ליעף כח'.

הסיפור היומי

לימים ראו דבר נפלא מאוד: מתוך כל הבחורים בישיבה, רק שני הבחורים הללו שהקדישו מזמנם היקר עבור השני, זכו וצמחו להיות מגדולי דורינו - הלא המה הגאונים...

'ואהבת לרעך כמוך' זה כלל גדול גם בלימוד התורה!

ברם בישיבה שם היו שני בחורים שכן הסכימו להתמסר אליו ביותר, והם למדו עמו בכל פעם שהיה להם רגע פנוי. הבחור ישב בשקידה נפלאה ושינן כל מה שהוא לומד בהתמדה גדולה, עד שעם הזמן נפתחו לו מעיינות החכמה, והתחיל כבר בס"ד להבין מעצמו ועלה ונתעלה לדרגה גבוהה - אודות לשני הבחורים האלו טובי הלב שנתנו משלהם עבור הבחור.

לימים ראו דבר נפלא מאוד. מכל אותם הבחורים שהתנערו ולא רצו ללמוד עם הבחור הזה "מפני שהם צריכים להיות גדולי הדור" - אף אחד אינו יודע. הם נשאר עומים בשמם וזכרם לא

שח הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א: בישיבת 'שניידער' בלונדון למדו הרבה בחורים מובחרים ביותר, בעלי כשרונות עצומים ומוכתרים בכל המעלות להיות מגדולי הדור. פעם נכנס שם לישיבה בחור אחד שהיה חלש יותר, הוא היה קשה קליטה, לא הבין את לימודו על בוריין, וחכם גדול גם לא היה.

כשביקשו מנהלי הישיבה מהבחורים שיואלו להקדיש מזמנם עבור הבחור החלש, הצטדקו שאין להם זמן להתעסק עמו, באמרום שהם צריכים ללמוד לעצמם וחבל על הזמן שלהם - הם צריכים לצמוח לגדולי הדור, וכל שניה יקרה מפז.

נשאר עמנו, ורק שני הבחורים הללו שהקדישו מזמנם היקר עבור השני, הם זכו וצמחו לגדולי הדור בדורינו - הלא המה הגאונים מרן גאב"ד ירושלים הגאון רבי יצחק טוביה וייס שליט"א ומרן ראב"ד ירושלים הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א!!

ושקוע בתורה, וזה ביטול תורה..."
זהו כוונת חז"ל: יתלה ב"ביטול תורה" - יתלה בזה שהיה צריך לבטל את התורה והוא לא ביטל - הוא היה 'פרומער', והשתמש עם התורה כ"תירוץ" - על זה באו עליו יסורים רח"ל!!!

פעם אמרתי בדרשה לבחורי הישיבה, שבעת שבחור מבקש ממך שתסביר לו תוספות, אל תצטדק: "אין לי זמן, אני צריך ללמוד לעצמי, אני צריך לצמוח לגדול" - אלא תלך מיד ותעזור לשני במה שהוא צריך, שכן נאמר (ב"ר כ"ד, ז'): ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול "בתורה" - דהיינו שזה נאמר גם בתורה - גם בלימוד התורה יש כלל גדול זה של "ואהבת" - ותעשה בשביל חברך את הכל...

הגאון האדיר רבי חיים קרייזווירט זצ"ל גאב"ד אנטווערפן סיפר, ששמע מהגרי"ז מבריסק זצ"ל, שאם אחד סוגר את הגמרא כדי לעשות חסד עם השני - אזי הגמרא פתוחה עבורו. אמנם מי שפותח את הגמרא כי הוא רוצה להשתמט בזה מעשיית חסד עם השני - אזי הגמרא סגורה עבורו...

והנה כבר הזכרתי בעבר, שלפני כמה שנים נכנסתי בקודש פנימה אצל כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א, ובאמצע דבריו התרומם מכסאו והוציא מארון הספרים את הספר 'מראית עין' להחיד"א זי"ע, ולמד עמי את דבריו הקדושים דלהלן: "אחז"ל (מס' ברכות דף ה' ע"א): אם רואה אדם שיסורין באין עליו, יפשפש במעשיו. פשפש ולא מצא, יתלה בביטול תורה - ולכאורה, הרי "ביטול תורה" עצמו הוא גם כן עוון, ואם כן איך שייך לומר "פשפש ולא מצא"?

מבאר החיד"א, שלפעמים יש יהודי שיושב ולומד את התורה הקדושה בהתמדה גדולה, ובאמצע נכנסים ומבקשים ממנו שיצא מבית המדרש להיות לעזר וסעד לאדם הזקוק מאוד לעזרתו, בדבר נחוץ ודחוף, במקום שאין איש, והוא אומר להם בהתנצלות: "סליחה, אינני יכול עכשיו לצאת, אני באמצע ללמוד

יהלומים של גדולי ישראל

יום אחד הגיע מסגר לישיבה ובנה כספת בארון הקודש. לשאלת הבחורים הסבירו שיש יהודי שמכניס ס"ת לישיבה ומעונין שתהיה עליו שמירה טובה. לא גילו מיהו התורם, רק אמרו שזה יהודי שומר תורה ומצוות שגר ברחוב חזון איש...

כיצד נחשפה זהותו של התורם האלמוני שהכניס ספר תורה לישיבת 'גאון יעקב'?

היה לא שכיח לעלות על זה. זה היה בפרשת תצוה, שהוא טעה וכתב שרשרות גבלות במקום שרשרות גבלות. כשגמר את כל כתיבת הס"ת [ר"י רוזנטל תפר היריעות, והרב הרשקוביץ מכר את העצי חיים, ותפרו מעיל נאה לספר תורה] ביקש להכניס את זה לישיבת גאון יעקב, ובתנאי שלא ידעו שהוא התורם. גם לא רצה שיהיה תהלוכה ומודעות ברחוב. הביאו הס"ת לחדר אוכל של הישיבה והעלו את זה להיכל הישיבה למעלה בשירים ושמחה גדולה. בני הישיבה שהבחינו בהתרגשותו העצומה בעת הכנסת ס"ת, ושזלגו עינו דמעות שזכה לכך, הבינו שזה ס"ת שלו.

וכן לא רצה לעשות סיום כתיבת אותיות ולכבד רבנים וכו' כי לא רצה שום פרסום. זכורני, שאז איכשהו נודע הדבר לחמי הגר"ח קניבסקי, ומאוד התפעל מזה ושאל אותי כמה פרטים איך כתב, כי באותו הזמן עלה בדעתו גם לקיים מצוה זו. ומכיון שהייתי מצווה מכיבוד אב שלא לדבר מזה כלום, התחמקתי קצת.

שח הגר"ש שטיינמן שליט"א בן רבנו הגרא"ל זצ"ל: תקופה אחרי שגמר רבנו להשיא את ילדיו, הוא פנה אלי ואמר שכעת יש לו קצת כסף ורוצה לקיים מצות כתיבת ספר תורה, וחשב על הגר"י ישי מנדל (שאז מסר שיעורים בישיבת תפארת ציון בני ברק, והכירו עוד מאז שהיה מלמד בכפר סבא) שידע לכתוב סת"ם. אבי התנה עמו שלא יכתוב לפני שמקבל כסף, אלא בכל פעם שיצטבר לו כסף הוא ישלם, וכפי השווי של הכסף כך הוא יתקדם בכתיבה. והתנה עוד במפורש, שכל הענין יהיה בסוד ולא יודע כלום, וגם בתוך המשפחה לא רצה שיידעו מזה כלל. חוץ מזה לא ביקש תנאים מיוחדים.

ואכן כך היה, מידי פעם אבי הביא לו כסף וכך במשך כמה שנים הוא התקדם כל פעם עוד כמה יריעות בספר תורה, והיה מביא לנו היריעות להגיה אותם. וישבתי עם אבי, עם תקון סופרים (דוידוביץ), ואחד היה קורא מהיריעה והשני עוקב בתקון סופרים. זכורני שפ"א מצאנו טעות כזו, שבלי לקרוא בקול את התיבות

ביום ו' בבוקר בפרשת ויצא תשמ"ה.
אף אחד לא ידע מיהו בעל הספר תורה ... לאחר זמן הרגישו
הבחורים שבעצי חיים חרוטות האותיות ת.ש - מ.ש - ש.ג.ש
והבינו שזה שמות בני משפחת מרן. לאחר זמן נוסף העלה אדם
גדול שליט"א שהספר של רבנו, ורבי נחום ברנשטיין אמר לרבנו:
שמענו שהרה"י תרם ס"ת לשיבה, וענה רבנו: לא תרמתי, רק
הפקדתי, ואז נתברר הסוד.

רבנו ביקש שיגיהו את הספר מחסירות ויתירות, והגיהו כל יום
שישי אחת לשבועים [בגלל שהיה עוד ס"ת שקראו בו בתורות]
ואכן נמצאה טעות בפרשת ויחי 'ואני נתתי לך שכם אחד', היה
כתוב 'לכם'. והסופר תיקן. ושאלו את רבנו האם מינה את הסופר
שליח לתיקון הטעות, וענה רבנו שזה עוד השליחות הראשונה
לכתבת הס"ת [ודבריו מפורשים בגמ' בגיטין סג, ב ע"ש] (עטרות
לזכרון עמ' קח - ק ט).

אמנם לאחר שנים ששאלוהו לגבי הכנסת ס"ת לשיבת ארחות
תורה במודיעין עילית, האם לעשות בפרסום, אמר להם שכן,
ושאלו מ"ש מהצורה שהוא הכניס את הס"ת? והשיב: 'בדורינו
צריך את השמחה הזו ברחובות'.

(דחזיתיה', בתוך 'קובץ גיליונות' במדבר תשע"ט)

רבנו ביקש לרשום ברמז בראשי תיבות את שם רעייתו הרבנית
והילדים על צידי עצי החיים, כדי שיהיה לסימן של מי הספר
תורה. [בצוואה כתב שהס"ת הוא רק שלו ללא שותפים]. וסיפר
רבנו שאת שש השורות האחרונות כתב בעל ה'קהלות יעקב' אפי'
שהיה איטר (מתוך הספר כאיל תערוג - עניני יור"ד).

וכך מספר תלמיד מאותם ימים: ביום בהיר אחד הגיע 'מסגר'
לישיבת 'גאון יעקב' ופירק את דלתות העץ של הארון קודש ובנה
בתוך הארון קודש כמין ארון מברזל כמו כספת. לשאלת הבחורים
מה יום מיומים? השיב הגר"ז ברלין שליט"א, שיש יהודי שרוצה
להכניס ס"ת לשיבה, אבל מעונין שיהא על זה שמירה טובה,
ולכן בונים את הכספת. על השאלה מיהו אותו יהודי לא קבלנו
תשובה, רק אמרו שזה יהודי שומר תור"מ שגר ברחוב חזון איש...
לא העלינו על דעתנו מיהו אותו יהודי, וסוברים היינו שזה איזה
יהודי שגר ליד בית הקברות ברח' חזון איש.

לאחר זמן הודיעו שבער"ש קודש, בשעה 8:30 בבוקר תתקיים
הכנסת ס"ת מהחדר אוכל שבישיבה בקומה א' לבית המדרש של
הישיבה בקומה ג', במשך חצי שעה עד 9:00, כדי שלא יהיה ביטול
תורה. וסיפרו שהס"ת נמצא בבית רה"י הגר"ז שליט"א. בחדר
האוכל היה את החופה כבר מיום ה', ואכן התקיימה ההכנסת ס"ת

יומא דהילולא

**הבית התחיל להתנועע כמו לולב והספרים נפלו
מהארגזים. משמשינו של האדמו"ר מיהרו בבהלה
לחדרו ונקשו על הדלת. להפתעתם פתח הרבי
את הדלת במנוחה כאילו דבר לא אירע...**

**תיאורים ממחיצתו של ה'אמרי אמת' מגור זצ"ל בעת רעידת האדמה שאירעה
במהלך ביקורו בא"י בשנת תרפ"ז | ליומא דהילולא, חג השבועות**

אדמו"ר שליט"א. הלכנו תיכף לבית א"ש ואמר אשר הרעש הקיץ
אותו משנתו ודומה כמו אוטובוס נוסע מתחת להבית ורוצה
להפוך את הבית.

"בהאכסניה שלנו היה היזק גדול, ב"ה שלא הזיק לשום יהודי,
כן לערבים. אחר איזה שעות היה א"ש בבית ר' מיכאל, ועמדנו
שם בחדר והיה עוד פעם רעידה, אבל היה באופן קל ולא הרגשנו
ככפעם הראשון.

"כשנסענו לטייל אחר איזה ימים אמר אדמו"ר שליט"א:
'בחו"ל יורד עתה גשם מלווה בסופות רעמים וברקים, כאן שורר
מזג אויר נעים ולא ניתן לברך את הברכות 'שכוחו וגבורתו מלא
עולם', לכן באה רעידת האדמה, כדי שניתן יהיה לברך עליה בשם
ומלכות".

הגה"צ רבי יצחק הוברמן בספרו 'ברכה משולשת' מביא תיאור

במהלך ביקורו השלישי של הרבי ה'אמרי אמת' מגור בארץ
ישראל בשנת תרפ"ז, פקדה את הארץ רעידת אדמה. הדבר היה
ביום שלישי פרשת פינחס. אחר הצהרים התרחשה רעידת אדמה
שהורגשה היטב בירושלים. עוד קודם לכן דיווחו העיתונים על
רעידת האדמה הצפויה, אלא שהרגיעו את התושבים כי מדובר
ברעידת אדמה קלה ואין כל מקום לחששות. כשהודיעו על כך
לרבי נענה ואמר: "הקדוש ברוך הוא מביא רעידת אדמה כדי
שיפחדו ממנו, ואילו אתם באים ואומרים שאין מה לפחד?"

את רגעי האימה והאנדרלמוסיה ששררו באותה שעה מטיב
לתאר רבי פינחס לוין: "אחרי הצהרים היתה רעידת אדמה. מראה
חוצות ירושלים היה כשדה מלחמה. מהומה גדולה. כולם רצים
ואינם יודעים לאן. אותם שבבתים נסים חוצה, ומהרחובות נסים
להיפך. אני ור' יודל כץ הלכנו אז לקנות כרטיסי אנייה בשביל

כלולב והספרים נפלו מהארגזים, התחילו לנקוש על דלת חדר אדמו"ר כי יראו שלא יאונה לו מאומה, ופתח הדלת במנוחה כאילו לא היה שום דבר, ואמר בזה הלשון: 'האט נאהר קיינעם נישט גשאדט', פירוש: לאף אחד זה לא הזיק.

"ובאמת הוא פליאה גדולה, שבעוד שהיו שם ז' מאות הרוגים לא היה לשום בר ישראל נזק אפילו באצבע קטנה. ולאחר איזה ימים שהייתה עוד הפעם רעידה קטנה, נתחבאו הערבים אצל היהודים, ממש כאשר היה במצרים".

(מתוך כתבתו של הרב שמעון טיקוצקי ב'המבשר תורני' במדבר תשע"ד)

ייחודי שכתב חסיד אלמוני שהתלווה אל הרבי במסעו ונכח במקום בשעת רעידת האדמה, וכך הוא מספר:

"שלשה ימים קודם הרעש היה אדמו"ר ומסוגר בפניו היו בוערים כאש להבה ולא דיבר עם שום בן אדם, והאנשים שהיו עמו ראו אשר יהא חדשות בעולם, כי מעולם לא ראו אותו בוער ומתבודד כמו בימים הללו. גם בשבת הזה היה סגור ולא הניח אצלו שום אדם, רק השמש שהביא לפניו הסעודה, והשמש אמר שפניו בוערים עוד יותר מכל השבוע עד שנפל לחלשות מחמת הרעדה. גם בעת הרעידה היה סגור, וכאשר הבית התחיל להתנועע

סגולות וישועות

סגולת קריאת ספר התהילים - בחג השבועות

"ואז יעלו לרצון ביותר אמירת תהילותיו"

והוא שייך לקבלת התורה.

השל"ה הק' במסכת שבועות (פרק נר מצוה), כשאומר את סדר תיקון ליל שבועות, כתב וזה לשונו: "רק בספר תהילים מאר גם כן המזמור 'השמים מספרים כבוד אל' (תהילים י"ט), ומזמור 'יקום אלקים' (שם ס"ח), וכל המזמור דתמני אפי (שם קי"ט)". - מזמורים אלו נסובים בעיקר סביב תורה.

בספה"ק **שער המלך** (נעשה ונשמע פ"ז) מאריך בנחיצות הוספת המזמור ל"ט שבתהילים, וזה לשונו: "ובתיקון ליל שבועות נרשם כמה פרשת בתהילים שיאמר בליל שבועות, באתי להוסיף עוד שיהא החיוב לומר פרשה ל"ט "למנצח לידותון מזמור לדוד": על הדתות הניתנו לנו היא התורה כמו שנאמר "מימינו אש דת למו". וגם נאמר בפרשה זו הודיעני ה' קיצי מה שהיו שפתי דוד דובבות בקבר שדיבר מיום מיתתו וקבורתו וביום מתן תורה היתה גוועתו, ומהראוי להזכיר חסדי דוד הנאמנים ולבכות על מיתתו ביום הזה, **ובאותו הפרשה יתעורר עצמו לבכיה, וביותר בהפסוק "שמעה ה' תפילתו וישועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש" עכ"ד.** - ויוכל לפעול אז גדולות ונצורות

(מתוך החוברת חכו ממתקים פרשת במדבר - חג השבועות תשע"ח)

ביום ו' סיון - חג השבועות הוא יום פטירתו של נעים זמירות ישראל דוד המלך ע"ה כפי שמובא בירושלמי (מסכת חגיגה פ"ב הלכה ג') והשאיר ירושה נפלאה, לנו לכל ישראל את ספר התהילים, שסגולתו רבה מאד.

ובפרט ביומא דהילולא רבה, עת רצון עד למאוד לפעול ביום זה גדולות ונצורות. וכן כתב החיד"א: ומכיון שדוד המלך ע"ה נפטר ביום חג השבועות נוהגים לקרוא ביום זה את כל ספר התהילים שדוד המלך ע"ה חיברו (בספרו ברכי יוסף או"ח סימן תצ"ד). ובספרו מורה באצבע סימן ח' אות רכ"ה דנכון ללמוד התהילים בחג השבועות היות ויום דהילולא בחג השבועות **ואז יעלו לרצון ביותר** אמירת תהילותיו וכ"כ הגר"ח פלאגי בספרו מועד לכל חי (סימן ח' אות ל"א).

וכן כתב בספר **בן איש חי** (שנה ראשונה פרשת במדבר סעיף ו'): לימוד התהילים ביום השבועות הוא צורך גדול שבו נפטר דוד הע"ה ויעלה לרצון יותר, ולכן כל אחד ילמוד התהילים כולו ביום השבועות.

בספר **משמרת שלום** (קאדינוב סי' ל"ט סק"ב) כתב: ובפרט יכון מאוד באמירת תמני אפי' (פרק קי"ט) בליל שבועות - עפ"י פשוטו כי כל תמני אפי הם בקשות להכנות התורה והמצוות,

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

בצל שבלע טעם בשר - האם מותר לאוכלו עם דגים?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

דגים בסיר בשרי אף אם בישלו בו בשר בו ביום, ובלבד שירחצו את הסיר משאריות שומן בשר. ומותר אף לבשלם עם בצל ושום, שהם חריפים, בכלי בשרי, וכדהכריע בספר דבר חריף להגר"ט דינקל שליט"א (פרק ט"ו).
ויש מדקדקים שנמנעים מאכילת דגים ובשר בנתינת טעם, ומייחדים סיר נפרד לבישול דגים.

שאלה: בערב שבת טיגנתי בצל במחבת בשרית שטיגנו בה שניצל באותו יום, ושמתי את הבצל בדגים. והרי הבצל קיבל טעם בשר גמור, שכן דבר חריף לא נוהג בו היתר של נותן טעם בר נותן טעם; ואסור לאכול דגים עם בשר - אם כן, האם הדגים עם הבצל מותרים? **תשובה:** מעיקר הדין נוהגים כדעת הפוסקים שלא נוהג איסור דגים ובשר אלא בממשות ולא בנתינת טעם, לפיכך מותר לבשל

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

איסור הטלטול ברשות היחיד גדולה המוקפת במחיצות גרועות

התירו חכמים להעביר חפצים ממנה ל'כרמלית', ולהיפך. ואם בשלושה צדדים קיימת מחיצה מעולה, ורק בצד הרביעי המחיצה גרועה, יש שמצדד כי היות והצורך במחיצה רביעית לרשות היחיד הוא (לדעת רוב הפוסקים) רק מדרבנן, לא החמירו חכמים לאסור את הטלטול במקרה שמחיצה זו גרועה.
[שו"ע שס, א, משנ"ב א, ד רה, וביה"ל ד"ה כגון; ביאורים ומוספים דרשו, 8]

רשות היחיד שהוקפה לשם דירה, אפילו לצורך שבת אחת בלבד - דינה כרשות היחיד אף אם היא גדולה מאוד. אולם, אם הוקפה במחיצה 'גרועה' (ראה במקורות), אף במקום שקשה להשיג בו מחיצות 'מעולות' - אם יש בשטחה יותר מ'בית סאתיים', למרות שדינה כרשות היחיד, אסרו חכמינו ז"ל לטלטל חפצים בתוכה לטווח של יותר מארבע אמות. ויש שמצדד כי

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מבצע לשבוע בלבד

עד יום רביעי ט' סיון

לכבוד חג השבועות - מתן תורה

ארגון 'דרשו' ו'אחינו' במבצע ענק של מתנות יוקרה שישמחו אתכם ואת המקבלים ממכם.
תרמו החל מ-18 ש"ח לחודש וקבלו:

סט הספרים המבוקשים 'משנה ברורה' מהדורת 'דרשו' וספר 'לקראת שבת'
במדבר א'. ובנוסף קבלו כרטיסי הגרלה בסכום של 42,000 ש"ח.

להצטרפות וקבלת המתנות:

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

המרכז לסייע והכוונת תלמידים

18
ש"ח

תורמים 18 ש"ח למשך 15 חודשים סך התרומה 270 ש"ח

ומקבלים מתנות

סט 'משנה ברורה' דרשו'

ספר 'לקראת שבת' - במדבר א',

2 כרטיסי הגרלה על 42.000 ש"ח

מסלול מס' 29 - המתנה בשווי 538 ש"ח

מוקד 'דרשו' 02-5609000

באיזה מקרה ניתן לטלטל מבתים של חצר אחת לחצר אחרת ללא 'עירוב חצרות'?

גזרו חכמים אלא כשהם בחצר אחת, ואילו כשאננם בחצר אחת, אדרבה, דירת הגוי אינה נחשבת לדירה ואינה אוסרת אף את חצר הגוי.

ואם שתי החצרות פתוחות לאותו הרחוב, ויש חצר נוספת של יהודים הפתוחה לרחוב זה - פעמים שיש להחמיר שלא לטלטל דרך פתח או דרך חלון; ראה במקורות.

[שו"ע שפב, ג, משנ"ב יד-ט, וביה"ל ד"ה ואין]

כפי שלמדנו, חצר שדרים בה יהודים וגוי, גזרו חכמינו ז"ל שלא יחול בה 'עירוב החצרות' אלא אם ישכרו מהגוי את רשותו. ואם אינם דרים באותה חצר, אלא בשתי חצרות הממוקמות זו לצד זו, אשר באחת מהן דרים יהודים שעירבו זה עם זה, ובאחרת דר גוי; ולכל אחת מהן יש פתח לרחוב, ויש פתח או חלון במחיצה שביניהן - מותר לטלטל מבתי היהודים לחצר הגוי, ומבית הגוי לחצר היהודים, דרך הפתח והחלון, כיון שלא

השכירות מגוי לצורך עירוב חצרות - פעולה הדומה לשכירות ולא שכירות ממש

נותנת כוח לישראל ברשותו של הגוי. ומכיון שלא מדובר בשכירות של ממש - אין צורך לכתוב מאומה לחיזוק השכירות; וכן אין צורך לשכור מהגוי את כל רשותו, אלא די בכך שישכור ממנו רשות להניח חפץ כלשהו ברשותו, בכל מקום שיבחר בה, ובכך נחשב ששכר את כל רשותו.

[שו"ע שפב, ד, ומשנ"ב כה; ביאורים ומוספים דרשו, 31-32]

כאמור, חכמינו ז"ל תיקנו ששכירות רשותו של הגוי מתירה את החצר. ושכירות זו, אינה שכירות ממש, כיון שאף במקום שאינו שייך מבחינה ממונית לגוי הצריכו חכמים שכירות; וכגון במקרה של יהודים וגוי ששבתו במקום הפקר והקיפו את מקומותיהם במחיצות; שגם במקרה כזה צריך לשכור מהגוי את רשותו כדי להתיר טלטול חפצים מזה לזה. אלא, עניינה של שכירות זו היא תקנה שתיקנו חכמים לעשות פעולה הדומה לשכירות, אשר

מדוע בן נח נענש על גזילה של פחות מ'שווה פרוטה'?

נח אינו מוחל אפילו על גזילה של פחות משווה פרוטה, ומסיבה זו הוא גם נענש אפילו על גזילה של פחות משווה פרוטה, ומכאן שהיא נחשבת לגביו כממון. ולמרות שבדרך כלל נדרש עבור הקניין ערך ממוני הן מצד המקנה והן מצד הקונה, ובנדוננו הלא היהודי שוכר מהגוי - הקלו בדבר, מפני שאין זו שכירות של ממש, וכנ"ל.

[שו"ע שפב, ה, ומשנ"ב כא; ביאורים ומוספים דרשו, 36; עירובין סב, א, ורש"י]

בהמשך לאמור: בשעה ששוכר היהודי מהגוי את רשותו, צריך לומר לו במפורש שרוצה לשכור את רשותו, אך אין צורך לומר לו שמטרת השכירות היא כדי להתיר את הטלטול מהבתים לחצר. ולהיפך, אם אמר לגוי שמבקש ממנו רשות לטלטל מהבתים לחצר, ולא הזכיר את עניין השכירות - השכירות אינה חלה. וניתן לקיים שכירות זו אפילו בפחות מ'שווה פרוטה', כיון שבן

* גוי הדר בחצר שדרים בה שני יהודים, גזרו חכמינו ז"ל שאף אם היהודים עירבו 'עירוב חצרות' זה עם זה, העירוב אינו חל. ואם הבית שבו דר הגוי שייך לאחד מהיהודים הדרים בחצר - לדעת הרמ"א אין הגוי אוסר את החצר; ואם בעל הבית אינו דר בחצר, יש להחמיר. ולדעת כמה אחרונים, ובהם המשנה ברורה - אם בעל הבית אינו רשאי להוציא את הגוי מהדירה בכל עת, הריהו אוסר את החצר; ואם רשאי להוציאו, ויש יהודי הדר בחצר בקביעות, אינו אוסר את החצר, ואף אם בעל הבית אינו דר בחצר. ולדעת החזון איש אין להתיר אלא באופן שבעל הבית דר בחצר, ומשתמש יחד עם הגוי במקום אחד לבישול ולאפייה.

הלוח היומי

ג' בסיון | אף שהתפרסם לאחרונה שיום זה הוא יארצייט של רבינו הברטנורא ע"ה, אין לכך שום מקור מוסמך

ביום זה במהלך פרעות מסעי הצלב בשנת ד' אלפים תתנ"ו, הגיע הפורעים לקהילת מגנצא וטבחו בכ-1400 מיהודי העיר, גדוליה וחכמיה הי"ד, והעלו באש את העיר. (וע"כ נתקנה קינת "מי יתן ראשי מים").

בשנת ד' אלפים תתקכ"ה, הגיע הרמב"ם בשלום לארץ ישראל ונדר את היום הזה ליום של ששון ושמחה והודאה, וכפי שכתב ע"כ: "בליל אחד בשבת בארבעה ימים לחודש אייר נכנסתי לים, וביום שבת, עשירי לאייר שנת תתקכ"ה עמד עלינו נחשול שבים לטבענו והיה זעף גדול בים, ונדרתי עלי: שני ימים אלו אצום בהם ואתענה בהם... ואצווה על בני לעשות כן עד סוף כל הדורות, ויתנו צדקה כפי כוחם... בליל אחד בשבת, ג' ימים לירח סיוון, יצאתי מן הים בשלום ובאתי לעכו ונצלתי מן השמד והגענו לארץ ישראל. יום זה נדרתי שיהיה יום ששון ושמחה..."

יארצייט:

אף שהתפרסם לאחרונה שיום זה הוא יארצייט של רבינו הברטנורא ע"ה, אין לכך שום מקור מוסמך! (אוצר הגדולים ועוד).
ת"ץ: רבי יוסף ב"ר עמנואל אירגאס זצ"ל, מליורנו-איטליה, בעל דברי יוסף, שומר אמונים, מנחת יוסף, מבוא פתחים, תוכחת מגולה ועוד.

תקס"א: רבי יעקב שמשון ב"ר יצחק שפירא זצ"ל, משפיטובקה, תלמיד המגיד ממעזריטש.

תרמ"ג: רבי מרדכי ב"ר יעקב עבאדי זצ"ל, מרבני חאלב ושכ' הבוכרים. בעל שו"ת מעיין גנים, נעים זמירות ועוד.

תרס"ד: רבי שניאור זלמן ב"ר... הירשוביץ זצ"ל, אב"ד גולדינגן.

תש"ד: רבי ישראל צבי ב"ר יהוסף רוטנברג הי"ד, אדמו"ר ור"י בקוסון, בעל אור מלא, ועמו נהרג בנו רבי אלטר חיים שלמה הי"ד.

תש"ד: רבי יצחק ב"ר מאיר רוזנבוים הי"ד, אדמו"ר בראחוב ובווישווה.

תשע"ז: רבי עקיבא ב"ר יצחק קיסטר זצ"ל, מר"י יד אהרן ובעל יקר תפארת.

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל

שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

מהי 'חבורת אנשי רשע'? האם דוקא כאשר הם מתכנסים בקביעות, או גם אם נקבצו במקרה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

וכמה אנשים נקראים 'חבורה'? בקונטרס מימי חיים כתב, שלכאורה כל שיש שני אנשים ומתדבק לדבר עמהם דבר גנאי וביחד יש ג' אנשים, כבר נחשבים חבורה [אמנם כתב להעיר, שהח"ח דימה קיום דין 'ובו תדבק' לתלמידי חכמים, לביטול עשה זה במתדבק לרשעים, ולכאורה במתדבק לת"ח מקיים עשה אפילו בת"ח אחד, וא"כ גם להיפך, ביטול העשה במתדבק לרשע יהיה לכאורה אפילו באחד, ולמה הצריך התנא 'חבורה של רשעים?].

אכן, יש שכתבו (רצונך חפצתי לאוין יא, עשין ו אות ח) שאם מתדבק לרשע בשביל רשעתו, או אל התלמיד חכם בשביל חכמתו, אז גם באחד נחשב חיבור, אבל אם נדבק לרשע סתם כחבר ושכן, וכן לתלמיד חכם, ולא כדי ללמוד ממעשיו - בזה צריך חבורת בני אדם כדי שיחשב שנדבק לרשעים, או לטובה - שנקשר צדיקים, והאריך להוכיח כן מדברי חז"ל בכמה מקומות.

בסעיף י"א מהפתיחה (לאווין) כתב ה'חפץ חיים, כי אדם שמדבק עצמו לחברה של אנשי רשע ובעלי לשון הרע כדי לספר להם לשון הרע ורכילות או לשמוע מהם, עובר גם על לאו של 'לא תהיה אחרי רבים לרעות', שהוא אזהרה שלא להסכים ולהתחבר עם עושי עוול, אף שהם רבים.

מהי ההגדרה של 'חבורת אנשי רשע'? האם דוקא כאשר הם מתכנסים בקביעות, או גם אם נקבצו במקרה? בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים בזה, כי בנתיב חיים כתב שאף בפעם אחת הם נחשבים חבורה של אנשי רשע, וכן מוכח מדברי הח"ח בבאמ"ח (לקמן עשין סעיף ו ס"ק ו) שכתב שדבר זה מצוי בחתונות, ולכאורה שם האסיפה היא בדרך מקרה, שהרי לא מצוי שאותם אנשים מתאספים באופן קבוע בכל חתונה לדבר דברי גנות ושחוק.

מ"ז לעומר

הג"ר אליהו לופיאן זצ"ל אמר: אמרו חז"ל (שבת לא:): "שואלים לאדם קבעת עתים לתורה?" דהיינו: לאדם שאין תורתו אומנותו שואלים אותו אם לכל הפחות קבע עתים לתורה, אבל יש לדעת כי גם לתלמיד חכם היושב כל היום ולומד שואלים: "קבעת עתים לתורה?" כלומר, האם עשית תורתך קבע ולא באופן עראי, ואם לכל דבר קטן אדם סוגר את הגמרא ויוצא החוצה ודאי אין זה נקרא קבע. (לב אליהו א שביבי לב כז)

נשתדל קודם הלימוד להסיר כל דבר שעלול להפריע לרציפות הלימוד כגון לכבות את הפלאפון וכד' וכן נזהר שלא לפגוע ברציפות הלימוד של האחרים